

Meerjarenplan 2012-2013 Veiligheidshuis IJsselland

Versie: 1.0
Status: vastgesteld door de Stuurgroep
Datum: 21 september 2011

1. Inleiding

'Heden en verleden vormen de toekomst'

Het concept veiligheidshuis is in 2003 geïntroduceerd in Nederland en de regio IJsselland kent sinds 2010 een Regionaal Veiligheidshuis.

Inmiddels is er veel ervaring opgedaan: wat werkt (en waarom)? Hoe kunnen we de aanpak verbeteren en de samenwerking tussen de zorgpartners en de justitieketen versterken?

Dit meerjarenbeleidsplan is gebaseerd op de Review Veiligheidshuizen¹ en de ervaring in IJsselland in de afgelopen 1,5 jaar².

2. Kerntaak Veiligheidshuis IJsselland

Het Veiligheidshuis IJsselland richt zich op de versterking van de *persoongebonden aanpak* van criminaliteit en overlast door de *zorg- en justitiepartners en het bestuur* te verbinden in *complexe/niet reguliere* casussen voor de *doelgroepen* jeugd, veelplegers, geweld in afhankelijkheidsrelaties en nazorg ex-gedetineerden.

Voor het oplossen van problemen zijn verschillende gespecialiseerde (hulpverlenings)instanties beschikbaar.

De meeste burgers lukt het om met een *gerichte hulpvraag de juiste hulp* te vinden.

Voor multiprobleem-cliënten geldt dit niet. De problemen zijn ze boven het hoofd gegroeid. Hulp wordt niet gezocht, afgewezen of is niet effectief omdat (te) veel instellingen betrokken zijn en de cliënt het overzicht niet meer heeft.

Op het moment dat een cliënt ook politie en justitiecontacten heeft krijgt de multiproblematiek een nieuwe dimensie: de omgeving/maatschappij ervaart de volgen van het gedrag van de cliënt (overlast/criminaliteit) en vraagt om een oplossing³.

De Verbinding van zorg, justitie en het bestuur biedt kansen:

- ▶ Dwang en drangmogelijkheden van bestuur en justitie kunnen het hulpaanbod ondersteunen en versterken.
- ▶ Hulpverlening en zorg kunnen de justitiepartners adviseren bij de afweging welke sanctie het meest passend/effectief is.

Het Veiligheidshuis IJsselland brengt partners uit beide ketens en het bestuur bij elkaar via 2,6 fte veiligheidsmakelaar die als 'vliegende keep' de partners ondersteunen bij de *persoongebonden aanpak: alleen bij casussen die vanwege hun complexiteit niet probleemloos binnen de vastgelegde procedures en kaders opgelost kunnen worden.*

---

¹ Rapportage op basis van intervisiebijeenkomsten van de veiligheidshuizen van Enschede, Tilburg en Utrecht, en Ketenuit Zuidwest Amsterdam.

² Op basis van de verantwoording Veiligheidshuis IJsselland 2010, Jaarplan 2011 en tussenrapportages aan de Regionale Driehoek.

³ Vergelding én herhaling voorkomen.

3. Veiligheidshuis IJsselland: 1,5 jaar ervaring leidt tot een aantal inzichten en aanbevelingen

Uit de afgelopen 1,5 jaar in IJsselland blijkt dat elke casus verschillend is. Soms is het doorgeven van contactgegevens van een ketenpartner voldoende; in andere gevallen moet er op korte termijn een multidisciplinair overleg bijeengeroepen worden omdat de problematiek zeer ernstig is.

De dagelijkse werkzaamheden van een veiligheidsmakelaar zijn divers, onvoorspelbaar en soms 'hectisch'.

Verwachting is dat gaandeweg de 'eenvoudige' informatievragen zullen afnemen omdat de ketenpartners meer bekend met elkaar raken⁴. De meest complexe zaken op het snijvlak van zorg en justitie zullen zich blijven aandienen omdat hierbij de problematiek zo omvangrijk is⁵ of de maatschappelijke impact zo groot dat de aanpak de reguliere keten overstijgt.

Concrete actiepunten:

- In complexe casussen zijn veel ketenpartners betrokken zonder dat iemand de regie heeft. Dat leidt tot een situatie dat iedere organisatie 'zijn ding doet' maar dat het geheel niet een effectieve oplossing biedt.
  - **Actiepunt 1:** *Regie beleggen en steeds meer werken volgens het principe van: één gezin, één plan, één regisseur zal de komende jaren centraal staan;*
- Samenhangend met het eerste punt: bij multiprobleem casussen is dikwijls een heel gezin/samenlevingsverband betrokken. Hulpverleners van één van de gezinsleden vinden het moeilijk om te participeren in overleggen die over het hele gezin gaan en om hun hulpverlening aan één van de leden van het gezin onderdeel te maken aan een gezinsaanpak;
  - **Actiepunt 2:** *Systeemgericht denken en werken verbreden binnen de keten.*
- In multiprobleem casussen is *de tijd* een cruciale factor. Anticiperen voorkomt veel problemen. Soms komt een multidisciplinair overleg pas bij elkaar als de 'hectiek er al is' en iets met stoom en kokend water geregeld moet worden. De besluitvorming is dan meestal niet optimaal en de ketenpartners ervaren dat als 'opjagen'. *Bij de evaluatie van een casus zal een cruciale vraag zijn: hadden we dingen aan kunnen zien komen?*
  - **Actiepunt 3:** *Sturen op een proactieve aanpak: (pre)plannen van aanpak / scenario's liggen klaar⁶.*
- Gestructureerd vastleggen van de 'geschiedenis' van een casus is een verbeterpunt in de keten. In het geval de casus na verloop van tijd terugkomt en er nieuwe hulpverleners op een zaak komen is niet eenvoudig na te gaan wat er in het verleden al met wel/geen succes gedaan is. Soms is het startpunt van de oplossing van een casus ook niet helder. Er ontbreekt bijvoorbeeld een diagnose⁷ of rapportage. Daarnaast vraagt het strafrecht goede dossiervorming. Het strafrecht kan zijn werk pas doen als de organisaties vòòr in de keten (politie,

⁴ Zie planning casussen 2010-2013

⁵ financiën (schulden), verslaving, schooluitval, woonproblematiek (thuis- of dakloos), laag IQ, gedragsproblemen (agressie, onvoorspelbaar gedrag), opvoedingsonmacht, langdurige werkloosheid, psychiatrische problemen etc.

⁶ Bv voor het geval iemand onverwacht vrijkomt of de voorlopige hechtenis geschorst wordt;

⁷ Psychiatrische diagnose of LVG toets.

gemeente, hulpverlening) duidelijk laten zien dat er van alles met en voor de cliënt gedaan is maar dat het niet helpt en het strafrechtelijk traject nog rest.

- **Actiepunt 4:** *Aandringen op goede documentatie, dossiervorming en heldere plannen van aanpak is een 'dagtaak' van de veiligheidsmakelaars.*
- De kracht van een gezamenlijke aanpak zit in: samen aan tafel overleggen, komen tot een gedeelde visie over de aanpak en ieders aandeel daarin. Verwarring ontstaat dikwijls door bilateralen en onduidelijke communicatie over wat besloten is. Voorwaarde voor een integrale aanpak is dat iedere organisatie ook *daadwerkelijk aan tafel komt*. Meestal lukt dit maar niet altijd.
  - **Actiepunt 5:** *Organisaties aanspreken op hun verantwoordelijkheid aan tafel te komen.*
- Taakstellingen, budgetten en subsidiebeschikkingen sturen het hulpaanbod in de keten. Indicatiestellingen zijn de poort tot hulp. Voor de multiprobleem casussen zijn deze 'schotten' soms funest. Deze casussen passen niet binnen de procedures en processen. Elke organisatie zou ruimte moeten creëren⁸ om de nodige extra energie voor deze casussen vrij te kunnen maken.
  - **Actiepunt 6:** *Creëren van speelruimte bij de ketenpartners om unieke gevallen uniek op te lossen.*
- Bij multiprobleem casussen werkt 'pamperen' averechts. Als er altijd wel weer iemand is die de door jou gecreëerde problemen oplost dan zet dat niet aan tot zelfredzaamheid. Daar staat tegenover dat multiprobleem cliënten/gezinnen nu eenmaal makkelijk weer in de fout gaan of ondanks beloftes zich toch niet aan afspraken houden. Het streven naar wederkerigheid: 'de keten doet iets voor jou en dan wordt ook iets van jou verwacht' moet uitgangspunt blijven.
  - **Actiepunt 7:** *Versterken van de werkwijze dat er onder elk plan van aanpak een 'titel' moet zitten op basis waarvan 'wederkerigheid' / medewerking van de cliënt verkregen kan worden.*
- Bij aanvang de opzet van het Veiligheidshuis IJsselland hebben de ketenpartners belangrijke aanbevelingen meegegeven⁹:

er wordt van de veiligheidsmakelaars verwacht dat ze de keten versterken op het gebied van :

- lerend vermogen
- pionieren
- nabijheid (kennen en gekend worden)
- regierol
- slagkracht

quotes die illustreren wat bedoeld wordt:

'Maak een efficiëncyslag door de juiste mensen aan tafel te zetten';

'Buiten je eigen kaders denken en werken';

'De geest van een wet is belangrijker dan de letter';

---

⁸ Bij medewerkers wat betreft het aantal uren dat ze aan een cliënt mogen besteden maar ook in procedures ('u kunt alleen melden via formulier XYZ en alleen als u instantie FGH bent' zou voor deze groep niet moeten gelden.

⁹ O.a. gedestilleerd uit de scriptie 'Staat als een (veiligheids)huis' van Lidwien van de Broek, in 2011 afgestudeerd VU Amsterdam.

'Partners hebben korte lijstjes nodig om zaken te doen. Dan moet je elkaar wel kennen en vertrouwen'
'Verklein de angst om te falen of afgerekend te worden'
'De veiligheidsmakelaar moet geen luis in de pels zijn maar een pibull'
'Kijk kritisch wie er aan tafel moet bij een casus. Als te veel mensen alleen maar meedenken dan verkleint dat de slagkracht'.

Actiepunt 8: de verbetervoorstellen naar aanleiding van de tevredenheidmeting 2011/2012 uitvoeren.

4. Review: aandachtspunten doorontwikkeling veiligheidshuizen

De Review Veiligheidshuizen geeft een doorkijkje richting de ontwikkeling van veiligheidshuizen in Nederland. Het document is tot stand gekomen op basis van intervisiebijeenkomsten van de veiligheidshuizen van Enschede, Tilburg en Utrecht, en Ketenuit Zuidwest Amsterdam. In deze bijeenkomsten is gekeken naar 'verleden' (leermomenten) en 'toekomst' (doorontwikkeling).

De interdepartementale Stuurgroep Veiligheidshuizen heeft de uitkomsten van de Review onderschreven.

Kern van de Review is:

Het veiligheidshuis is geen op zichzelf staande organisatie maar een operationeel netwerk dat complementair is aan de bestaande organisaties en probeert het tekortschieten van de moederorganisaties te compenseren met een specifieke – soms onorthodoxe – soort professionaliteit.

De wijze waarop het Veiligheidshuis IJsselland is georganiseerd sluit hierop aan. Een vaste kern (veiligheidsmakelaars) vliegt in bij zwaarwegende en complexe vraagstukken. Omdat de regie op een casus nooit (over)genomen wordt is het Veiligheidshuis in IJsselland geen extra coördinatielaag of organisatie. Het adresseren (signaleren en melden) van problemen in de keten is bedoeld om onvolkomenheden in de moederorganisaties te helpen oplossen.

Aandachtspunt voor de toekomst blijft: houd alle partners betrokken en alert. Bij krimpende budgetten en veranderingen in de keten bestaat de neiging bij organisaties om intern gericht te zijn en zich terug te trekken op de kerntaken. Juist de aanpak van de meest complexe casussen vraagt tijd en uithoudingsvermogen.

Een aantal specifieke aanbevelingen uit de Review vragen in 2012/2013 onze aandacht:

- 'Zorg voor een goed, effectief bestuur op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau'. De strategische inbedding van het Veiligheidshuis IJsselland (brede stuurgroep, binding met Regionaal College) en de aansluiting op het operationele niveau (contacten veiligheidsmakelaars met casusvoorzitters) is op orde. Het tactisch niveau van ketenpartners is onvoldoende betrokken bij het Veiligheidshuis. Wij willen daarin investeren. Om de 'vergaderdichtheid' niet te vergroten willen we kijken naar aansluiting bij bestaande overleggen.

- **Actiepunt 9:** *versterken van de binding van het middelmanagement van de ketenpartners bij de persoonsgebonden aanpak.*
- In de Review wordt benadrukt dat naast écht casusoverleg (multidisciplinair overleg van alle ‘persoonlijk’ betrokkenen bij de cliënt/gezin) ook procesregisseurs van belang zijn: van enige afstand de voortgang van meerdere casussen volgen en bij stagnatie belemmeringen wegnemen. Op veel plekken ontbreekt dit in de regio.
  - **Actiepunt 10:** *met ketenpartners kijken hoe het samenspel casusregie en procesregie het beste invulling kan krijgen in de regio.*
- Onder veel veiligheidshuizen ligt een samenwerkingsconvenant waarin afspraken vastgelegd zijn. Bij de start van het Veiligheidshuis IJsselland is bewust gekozen om niet te beginnen met een samenwerkingsconvenant. We wilden een praktisch werkend Veiligheidshuis en geen papieren construct.
  - **Actiepunt 11:** *In 2012 zal gekeken worden of het verstevigen van de keten van de persoonsgebonden aanpak van criminaliteit en overlast gebaat is bij het vastleggen van afspraken en zo ja, hoe dat het beste op een praktische manier vorm kan krijgen¹⁰.*
- Het vergoten van het ‘lerend vermogen’ van de keten is een belangrijke taak van veiligheidshuizen volgens de Review¹¹.
  - **Actiepunt 12:** *organiseren en aanbieden van cursussen, informatiebijeenkomsten etc. voor ketenpartners, waarbij kennisvergroting, stijl van werken in de keten en elkaar informeel treffen hand in hand gaan¹².*

---

¹⁰ Bv de intentieverklaring om in voorkomende gevallen de door het netwerk gevraagde inzet te leveren.

¹¹ Zie actiepunt 8: tevredenheidsmeting ketenpartners en verbeterpunten.

¹² In 2011 zijn o.a. georganiseerd: bijeenkomst casusvoorzitters in de regio, bijeenkomst met/over het CJIB.

5. Throughput Veiligheidshuis IJsselland

Naast verbeteren en versterken van de keten is een belangrijke taak van het Veiligheidshuis IJsselland het met raad en daad betrokken zijn bij casussen (throughput).

Voor de komende 2 jaar wordt, op basis van de ervaringen 2010 en 2011, rekening gehouden met de volgende inzet.

	2011	2012	2013
Aantal binnenkomende casussen	150	250	250
<i>Aanpak casussen:</i>			
Regie beleggen	50	50	50
Info (eenvoudige infoverstreking over partners in de keten/afspraken)	50	40	40
Info+ (ophalen, doorsluizen, verbindingen leggen, persoonlijke contacten)	50	160	160
<i>Totaal aanpak casussen</i>	<i>150</i>	<i>250</i>	<i>250</i>

<i>Activiteiten Veiligheidshuis</i>			
Opschaling (management/bestuur)	3	3	3
Aantal presentaties/kennismakingsbijeenkomsten	20	10	10
Adresseringsinitiatieven	15	10	10

6. Monitoring

Over het verloop van de actiepunten en de afhandeling van casussen wordt verantwoording afgelegd aan de Stuurgroep doormiddel van tussenrapportages en een jaaroverzicht.

Tussentijds (ca. 5 maal per jaar) vindt terugkoppeling plaats in de Regionale Driehoek IJsselland.

De meerjarenbegroting 2012/2013

Meerjarenbegroting 2012-2013					
Regionaal Veiligheidshuis IJsselland					
	2012	2013		2012	2013
Inkomsten			Uitgaven		
Rijksbijdrage (via OM)	100.000	100.000	Veiligheidsmakelaar (2 fte)	134.000	134.000
Rijksbijdrage (via OM)	58.000	58.000	Parketsecretaris doelgroepen	58.000	58.000
Bijdrage Zwolle	50.000	50.000	Huisvestingskosten	30.000	30.000
Bijdrage Deventer	34.000	34.000	Bureaunkosten	10.000	10.000
			pr/communicatie/conferenties	5.000	5.000
			deskunigheidsbevordering	5.000	5.000
			ICT kosten	pm	pm
Totaal	242.000	242.000	Totaal	242.000	242.000
Bijdrage Dalfsen	4.705	4.705			
Bijdrage Ommen	3.035	3.035			
Bijdrage Staphorst	2.786	2.786			
Bijdrage Steenwijkerland	7.519	7.519			
Bijdrage Zwartewaterland	3.838	3.838			
Bijdrage Olst-Wijhe	3.068	3.068			
Bijdrage Raalte	6.419	6.419			
Bijdrage Kampen	8.675	8.675	Veiligheidsmakelaar (0,6 fte)	40.045	40.045
Totaal	282.045	282.045	Totaal	282.045	282.045